

НАЦІОНАЛЬНИЙ УНІВЕРСИТЕТ БІОРЕСУРСІВ І
ПРИРОДОКОРИСТУВАННЯ УКРАЇНИ

Кафедра адміністративного менеджменту та зовнішньоекономічної діяльності

“СХВАЛЕНО”
на засіданні кафедри
адміністративного менеджменту та ЗЕД
Протокол №20 від “24” травня 2022 р.
Завідувач кафедри
 Луцьк В.В.

”РОЗГЛЯНУТО”
Гарант ОП «Адміністративний менеджмент»
 Ковтун О.А.

РОБОЧА ПРОГРАМА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

«УПРАВЛІННЯ МЕДИЧНИМИ ЗАКЛАДАМИ»

спеціальність : 073 «Менеджмент»
освітня програма: «Адміністративний менеджмент»
магістерська програма : «Управління закладами охорони здоров'я»
Факультет (ННІ) аграрного менеджменту
Розробники: к.е.н., доц. О.М. Файчук,
к.е.н., доц. С.В. Сидоренко
(посада, науковий ступінь, вчене звання)

1. Опис навчальної дисципліни

УПРАВЛІННЯ МЕДИЧНИМИ ЗАКЛАДАМИ

Галузь знань, спеціальність, освітня програма, освітній ступінь		
Освітній ступінь	<i>Магістр</i>	
Галузь знань	<u>07 – Управління та адміністрування</u> (шифр і назва)	
Спеціальність	<u>073 – Менеджмент,</u> (шифр і назва)	
Освітня програма	<i>«Адміністративний менеджмент»</i>	
Магістерська програма	<i>«Управління закладами охорони здоров'я»</i>	
Характеристика навчальної дисципліни		
Вид	<i>вибіркова</i>	
Загальна кількість годин	<i>120</i>	
Кількість кредитів ECTS	<i>4</i>	
Кількість змістових модулів	<i>1</i>	
Курсовий проект (робота) (якщо є в робочому навчальному плані)	<u>-</u> (назва)	
Форма контролю	<i>екзамен</i>	
Показники навчальної дисципліни для денної та заочної форм навчання		
	денна форма навчання	заочна форма навчання
Рік підготовки	-	<i>1</i>
Семестр	-	<i>1-ий</i>
Лекційні заняття	-	<i>6 год.</i>
Практичні, семінарські заняття	-	<i>6 год.</i>
Лабораторні заняття	-	-
Самостійна робота	-	<i>108 год.</i>
Індивідуальні завдання	-	-
Кількість тижневих годин для денної форми навчання: аудиторних самостійної роботи студента –	-	-

2. Мета, завдання та компетентності навчальної дисципліни

Мета - надати студентам (слухачам) сучасні знання про побудову і функціонування системи менеджменту в закладах охорони здоров'я задля формування компетентностей щодо забезпечення високоефективної роботи та здійснення якісної перебудови вітчизняної сфери медичного обслуговування населення.

Завдання:

- пояснити відмінність поняття «управління» від «менеджменту»;
- з'ясувати рівні управління в організації або установі;
- розкрити сутність дефініції «менеджер у сфері охорони здоров'я»;
- розглянути загальні принципи формування моделі охорони здоров'я;

- розкрити сутність та вказати на відмінності між різними моделями організації та фінансування сфери охорони здоров'я;
- детально проаналізувати сферу медичного страхування;
- вивчити досвід розвинених держав щодо ефективного управління медичними закладами;
- розглянути заклади охорони здоров'я як об'єкти управління.

У результаті вивчення навчальної дисципліни студент повинен знати:

- відмінності між поняттями «менеджмент» і «управління»;
- основні рівні управління в організаціях чи установах;
- сутність поняття «менеджер у сфері охорони здоров'я»;
- загальні принципи формування моделі охорони здоров'я;
- сильні та слабкі сторони класичних моделей організації та фінансування сфери охорони здоров'я (ринкової, соціальної і суспільно-приватної);
- особливості прийняття рішень щодо організації роботи медичних закладів в розвинутих державах Європи та світу.

вміти:

- ефективно реалізовувати функції менеджменту в медичному закладі;
- вибудовувати стратегію розвитку медичної установи, виходячи із існуючих моделей організації і фінансування сфери охорони здоров'я та фактичної ситуації на вітчизняному ринку надання лікувальних послуг;
- імплементувати кращий управлінський зарубіжний досвід у роботу вітчизняних медичних закладів.

Набуття компетентностей:

загальні компетентності (ЗК):

ЗК№2 Здатність зберігати та примножувати моральні, культурні, наукові цінності та примножувати досягнення суспільства на основі розуміння історії та закономірностей розвитку предметної області, її місця у загальній системі знань про природу і суспільство та у розвитку суспільства, техніки і технологій, використовувати різні види та форми рухової активності для активного відпочинку та ведення здорового способу життя.

ЗК№9 Здатність вчитися і оволодівати сучасними знаннями

ЗК№10 Здатність до проведення досліджень на відповідному рівні.

фахові (спеціальні) компетентності (ФК):

СК№7 Здатність обирати та використовувати сучасний інструментарій менеджменту

СК№12 Здатність аналізувати й структурувати проблеми організації, формувати обґрунтовані рішення

СК№14 Розуміти принципи психології та використовувати їх у професійній діяльності.

1. Програма та структура навчальної дисципліни для:

повного терміну денної(заочної) форми навчання.

Назви змістових модулів і тем	Кількість годин												
	денна форма						Заочна форма						
	усього	у тому числі					усього	у тому числі					
		л	пр	лаб	інд	с.р.		л	пр	лаб	інд	с.р.	
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13	
Змістовий модуль. ТЕОРЕТИЧНІ ОСНОВИ І ПРИКЛАДНІ АСПЕКТИ УПРАВЛІННЯ МЕДИЧНИМИ ЗАКЛАДАМИ													
Тема 1. Сутність та роль управління і менеджменту	-	-	-	-	-	-	-	2	-	-	-	-	27

Тема 2. Моделі організації та фінансування охорони здоров'я	-	-	-	-	-	-	-	2	2	-	-	27	
Тема 3. Організація охорони здоров'я в розвинених країнах світу	-	-	-	-	-	-	-	2	2	-	-	27	
Тема 4. Заклади охорони здоров'я як об'єкт управління	-	-	-	-	-	-	-	-	2	-	-	27	
<i>Разом за змістовим модулем</i>	-	-	-	-	-	-	-	120	6	6	-	-	108
Усього годин	-	-	-	-	-	-	-	120	6	6	-	-	108

4. Теми семінарських занять

№ з/п	Назва теми	Кількість годин
1		
2		

5. Теми практичних занять

№ з/п	Назва теми	Кількість годин
1	Сутність та роль управління і менеджменту	-
2	Моделі організації та фінансування охорони здоров'я	2
3	Організація охорони здоров'я в розвинених країнах світу	2
4	Заклади охорони здоров'я як об'єкт управління	2
	<i>Всього</i>	6

6. Теми лабораторних занять

№ з/п	Назва теми	Кількість годин
1		
2		
...		

7. Контрольні питання, комплекти тестів для визначення рівня засвоєння знань студентами

Перелік контрольних запитань з дисципліни «Управління медичними закладами»

1. Назвіть рівні, на яких відбуваються відносини управління в медицині.
2. Охарактеризуйте мету, основні задачі, об'єкт та суб'єкт менеджменту в охороні здоров'я.
3. Опишіть функції менеджменту, які визначаються рівнем системи управління.

4. Опишіть рівні системи управління в медичній установі.
5. Дайте визначення управлінському рішенню, вимогам до нього, алгоритму його прийняття.
6. Назвіть чинники, що визначають форми і методи управління системою охорони здоров'я населення в цілому і на окремих територіях.
7. Назвіть найважливіші принципи розвитку національної системи охорони здоров'я, що наголошуються в Резолюції Всесвітньої асамблеї охорони здоров'я.
8. Назвіть основні принципи охорони здоров'я в Україні.
9. Назвіть основні органи охорони здоров'я в Україні.
10. Розкрийте основні напрямки розвитку системи охорони здоров'я в сучасному світі.
11. Назвіть основні міжнародні принципи фінансування та організації охорони здоров'я.
12. За якими принципами проводиться контроль за видатками на охорону здоров'я в країнах з розвинутою системою медичного обслуговування?
13. Які джерела фінансування використовуються в ринковій моделі організації охорони здоров'я?
14. На яких принципах ґрунтуються основні системи організації охорони здоров'я, що відносяться до соціальної моделі фінансування галузі?
15. За якими варіантами реалізується суспільно-приватне фінансування галузі охорони здоров'я?
16. Які завдання в галузі охорони здоров'я вирішує медичне страхування?
17. У чому полягають відмінності між обов'язковим та добровільним медичним страхуванням?
18. Який досвід країн Центральної та Східної Європи з впровадження медичного страхування необхідно використовувати в Україні?
19. Охарактеризуйте основні етапи становлення нормативно-правової бази охорони здоров'я у Франції.
20. Визначте основні принципи медичного страхування у Франції.
21. У чому полягають основні положення організації охорони здоров'я Великобританії на засадах NPSM?
22. Розкрийте сутність державної політики організації охорони здоров'я у Швеції.
23. За якими принципами побудована система охорони здоров'я у США?
24. З'ясуйте сутність та основні принципи обов'язкового медичного страхування в Німеччині.
25. У чому полягають відмінності підготовки фармацевтів у Данії та Японії?
26. Наведіть основні положення організації контролю за якістю лікарських засобів у Великобританії.
27. Перелічіть основні документи, що регулюють фармацевтичну діяльність в країнах ЄС.
28. За якими принципами проводиться міжнародна торгівля лікарськими засобами?
29. У чому полягають основні властивості організації?
30. Охарактеризуйте керуючу та керовану систему лікувально-профілактичного закладу.
31. Чи може здійснюватися комерційна діяльність у громадських організаціях? Відповідь поясніть.
32. Визначте загальні характеристики та специфічні особливості закладів охорони здоров'я.
33. Які критерії визначають макрооточення закладу охорони здоров'я?
34. Які основні категорії споживачів послуг (товарів) закладів охорони здоров'я?
35. Які нормативно-правові документи визначають та регламентують діяльність закладів охорони здоров'я в Україні?
36. Охарактеризуйте основні складові безпосереднього оточення закладу охорони здоров'я.
37. У чому полягає специфічність конкуренції у галузі охорони здоров'я?
38. За якими ознаками класифікують заклади охорони здоров'я?
39. Які основні типи закладів охорони здоров'я формують систему охорони здоров'я України?
40. Наведіть класифікацію закладів охорони здоров'я за сферою діяльності.
41. Які заклади формують санітарно-епідеміологічну службу України?

42. У чому полягають основні особливості фармацевтичних (аптечних) закладів?
43. Наведіть класифікацію закладів охорони здоров'я за організаційно- правовою формою діяльності.
44. У чому полягають переваги, а в чому — недоліки закладів охорони здоров'я, організованих у формі акціонерних товариств?
45. Які критерії беруться до уваги при акредитації закладів охорони здоров'я?

Комплект тестів з дисципліни
«Управління медичними закладами»

**НАЦІОНАЛЬНИЙ УНІВЕРСИТЕТ БІОРЕСУРСІВ І ПРИРОДОКОРИСТУВАННЯ
УКРАЇНИ**

ОС «Магістр» Спеціальність: 073 «Менеджмент» Освітня програма: «Управління закладами охорони здоров'я»	Кафедра «Адміністративного менеджменту та зовнішньоекономічної діяльності»	<u>ЕКЗАМЕНАЦІЙНИЙ</u> <u>БІЛЕТ № 1</u> з дисципліни <u>«Управління медичними закладами»</u>	Затверджую Зав. кафедри (підпис) <u>Луцяк В.В. (ПІБ)</u> <u>«24» травня 2022 р.</u> <u>Протокол №20</u>
---	---	--	--

ПАКЕТ ТЕСТОВИХ ЗАВДАНЬ
Білет №1

I. Теоретичні запитання (кількість балів за кожне розкрите теоретичне питання – 10 балів):

1. Що являє собою система Бісмарка?
2. У чому полягають особливості організації і фінансування охорони здоров'я у Великобританії?

II. Тестові завдання (кількість балів за кожний тест – 1 бал)

	<i>Виберіть одну правильну відповідь</i>
1.	<i>Яка модель організації охорони здоров'я передбачає приватне фінансування галузі і не передбачає фінансування з громадських фондів?</i>
А)	соціальна
Б)	суспільно-приватна
В)	ринкова
Г)	правильна відповідь відсутня
2.	<i>В якій розвиненій країні світу лікування пацієнта здійснюється за рахунок суспільного страхування, придбання ліків — за рецептами амбулаторних клінік, а послуги дантистів — за рахунок приватного страхування?</i>
А)	Канада
Б)	Великобританія
В)	США
Г)	Японія
3.	<i>Як називається система організації охорони здоров'я, що заснована на фінансуванні з державного бюджету і характеризується суттєвим обмеженням ринкових відносин між лікарем та пацієнтом ?</i>
А)	Бісмарка
Б)	Беверіджа
В)	Семашка

Г)	Правильна відповідь відсутня
	Виберіть декілька правильних відповідей
4.	До основних функцій менеджменту належать:
А)	контроль
Б)	організація
В)	планування
Г)	мотивація
5.	Яких топ-менеджерів повинні мати лікувально-профілактичні заклади недержавної форми власності?
А)	головний лікар
Б)	завідувач відділення
В)	адміністратор
Г)	директор
6.	В яких країнах світу із соціальною моделлю організації охорони здоров'я джерелом надходження коштів до громадського фонду медичного забезпечення є податки?
А)	Фінляндія
Б)	Великобританія
В)	Японія
Г)	Бельгія

Вставте пропущені слова:

7.	А) - це складова процесу управління, яка забезпечує координацію дій персоналу підприємства (установи, організації) на всіх його рівнях щодо раціонального ним використання наявних ресурсів із застосуванням наукового підходу, психологічних та етичних норм керівництва.
8.	А)..... Б) – це система товарно-ринкових відносин у галузі охорони здоров'я.

9. Зіставте у відповідності менеджерські посади рівням управління в закладах охорони здоров'я:

1	Технічний рівень	А	головний лікар
2	Управлінський рівень	Б	адміністратор, старша медична сестра
3	Інституційний рівень	В	завідувач відділення терапії, завідувач клінічної лабораторії

10. Виберіть той рисунок, на якому зображена держава, де згідно даних Всесвітньої організації охорони здоров'я є найбільш ефективна система охорони здоров'я у світі. Напишіть її назву.

(А)

(Б)

(В)

(Г)

(Д)

(Е)

8. Методи навчання

Лекція – основна форма проведення аудиторних занять у вищому навчальному закладі, вона покликана формувати у студентів основи знань з відповідної наукової галузі, а також визначити напрямки, основний зміст і характер усіх інших видів навчальних занять та самостійної роботи студентів з дисципліни «Управління медичними закладами», а також зв'язок з іншими дисциплінами. Основне завдання лекційного заняття – викладання конкретних тем відповідно до програми навчальної дисципліни в логічній послідовності та взаємозв'язку.

Практичні заняття забезпечують закріплення та систематизацію теоретичних знань студентів та набуття ними необхідних навичок з питань особливостей різних моделей організації та фінансування закладів охорони здоров'я.

Самостійна та індивідуальна робота є основним засобом засвоєння матеріалу у вільний від аудиторних занять час на основі вивчення законодавчих актів, навчальної літератури, додаткових джерел, поточної інформації. Окрім того індивідуальні завдання передбачають виконання студентами завдань науково – дослідного, творчого характеру. Ці завдання спрямовані на підвищення рівня підготовки і розвиток індивідуальних творчих здібностей обдарованих студентів.

9. Форми контролю

Контроль набутих знань здійснюється у таких формах: поточного контролю на практичних заняттях (опитування, тестування, виконання ситуаційних завдань), модульного контролю (контрольна робота після вивчення навчального матеріалу, об'єднаного в модуль чи змістовий модуль), підсумкового контролю - ПМК (поточний модульний контроль за підсумками вивченого матеріалу та пишеться залікова робота).

10. Розподіл балів, які отримують студенти.

Оцінювання знань студента відбувається за 100-бальною шкалою і переводиться в національні оцінки згідно з табл.1 «Положення про екзамени та заліки у НУБіП України» (наказ про уведення в дію від 27.12.2019 р. №1371)

Рейтинг студента, бали	Оцінка національна за результати складання	
	екзаменів	заліків
90-100	Відмінно	Зараховано
74-89	Добре	
60-73	Задовільно	
0-59	Незадовільно	Не зараховано

Для визначення рейтингу студента (слухача) із засвоєння дисципліни $R_{дис}$ (до 100 балів) одержаний рейтинг з атестації (до 30 балів) додається до рейтингу студента (слухача) з навчальної роботи $R_{НР}$ (до 70 балів): $R_{дис} = R_{НР} + R_{ат}$.

11. Методичне забезпечення

Державні стандарти освіти, навчальні плани, навчальні програми з усіх нормативних і вибіркових навчальних дисциплін, програми навчальної, виробничої та інших видів практик, підручники і навчальні посібники, інструктивно-методичні матеріали до семінарських, практичних, індивідуальні навчально-дослідницькі завдання, контрольні роботи, текстові та електронні варіанти тестів для поточного і підсумкового контролю, методичні матеріали для організації самостійної роботи студентів

12. Рекомендована література

1. Басва О.В. Менеджмент у галузі охорони здоров'я: навч.-метод. посіб. – К. : Центр учбової літератури, 2008. – 640 с.
2. Шутурмінський В.Г. Основи менеджменту та маркетингу в медицині: навч. посіб. / В.Г.Шутурмінський, Н.Л. Кусик, О.В. Рудінська. – Одеса : Видавничий дім «Гельветика», 2020 – 176 с.
3. Борщ В. І. Управління закладами охорони здоров'я : монографія / В. І. Борщ. – Херсон : Олди-плюс, 2020. – 391 с.
4. Основи сучасного менеджменту охорони здоров'я: навч. посіб. для лікарів-інтернів і лікарів-слухачів закладів (факультетів) післядипломної освіти / За ред. д.м.н. Д.Д. Дячука. – К., Інтерсервіс, 2015. – 418 с.
5. Менеджмент в охороні здоров'я: У 2 ч.: Підручник. — Ч. 1. / За заг. ред. М.І. Хвисяюка і І.І. Парфьонові. — Харків, 2008. — 360 с.
6. Менеджмент в охороні здоров'я: У 2 ч.: Підручник. — Ч. 2. / За заг. ред. М.І. Хвисяюка і І.І. Парфьонові. — Харків, 2008. — 552 с.
7. Менеджмент в охороні здоров'я: навчально методичний посібник / за ред. Ю.В. Вороненка – К.: НМАПО, 2014.– 367 с.
8. Державна політика у сфері охорони здоров'я: кол. моногр. : у 2 ч. / заг.ред. проф. М. М. Білінської, проф. Я. Ф.Радиша. Київ : НАДУ, 2013. Ч. 1. 396 с.
9. Державне управління охороною здоров'я в Україні: генеза і перспективи розвитку: кол. моногр. / за заг. ред. проф. М. М. Білінської, проф. Я. Ф. Радиша; кол. авт. : упоряд. проф. Я. Ф. Радиш, передм. Т. Д. Бахтеєвої. Київ : НАДУ, 2013. 424 с.